

Dosarul nr. 2ra-1733/22
2-22026590-01-2ra-13122022

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Central (jud. G. Purici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

15 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Alexei Voleanschi,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexei Voleanschi împotriva Societății pe Acțiuni „Servicii Comunale Florești” cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat în urma acțiunilor de hărțuire pe criteriu de opinie și apartenență politică la locul de muncă și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Servicii Comunale Florești” și a fost modificată hotărârea din 07 aprilie 2022 a Judecătoria Soroca, sediul Central,

constată:

La 24 februarie 2022, Alexei Voleanschi a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Servicii Comunale Florești” cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat în urma acțiunilor de hărțuire pe criteriu de opinie și apartenență politică la locul de muncă și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantului a indicat că, pe parcursul anilor 2019-2020 a fost supus diferitor presiuni la locul de muncă, presiuni pe care le-a considerat ca hărțuire pe criteriul de opinie și apartenență politică, motiv din care a înaintat plângere Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurării Egalității cu expunerea circumstanțelor respective.

A reținut faptul că, plângerea în cauză a fost acceptată spre examinare, or, aceasta corespunde cerințelor art. 13 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 și nu ridică excepțiile de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 din Regulamentul cu privire la activitatea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității aprobat prin Legea nr. 298/2012.

A susținut faptul că, în rezultatul examinării cauzei nr. 271/20, la data de 01 februarie 2021, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a adoptat o decizie, prin care a constatat că, faptele invocate în plângere reprezintă hărțuire pe criteriul de opinie și apartenență politică la locul de muncă, fiind stabilite pentru SA „Servicii Comunale Florești” anumite obligații ce rezultă din încălcarea constatată.

Prin hotărârea din 26 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost respinsă, ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată înaintată de către SA „Servicii Comunale Florești” împotriva deciziei din 01 februarie 2021, emisă de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității. Ulterior, prin încheierea Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul declarat împotriva hotărârii din 26 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În atare împrejurări a considerat că, i-a fost cauzat prejudiciu moral pe care l-a apreciat în valoare minimă de 50 000 de lei. Prejudiciu moral solicitat reprezintă o sumă minimă în raport cu presiunea de ordin psiho-emoțional la care a fost suspus pe parcursul ultimilor ani, fiind în permanență în stare de luptă și frustrare provocată de administrația întreprinderii.

A menționat că, cu părere de rău, SA „Servicii Comunale Florești” nu a reacționat în nici un mod asupra cererilor prelabile înaintate la data de 23 martie 2021 și respectiv la 15 noiembrie 2021.

A solicitat încasarea de la SA „Servicii Comunale Florești” a sumei de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat în legătură cu admiterea în privința lui a faptelor ce reprezintă hărțuire pe criteriul de opinie și apartenență politică la locul de muncă, constatate prin Decizia din 01 februarie 2021, cauza nr.271/20 de către Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității în Drepturi și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 07 aprilie 2022 a Judecătoriei Soroca, sediul Central acțiunea s-a admis parțial. S-a încasat de la SA „Servicii Comunale Florești” în beneficiul lui Alexei Voleanski suma de 25 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat în legătură cu admiterea în privința lui a faptelor ce reprezintă hărțuire pe criteriul de opinie și apartenență politică la locul de muncă, constatate prin Decizia din 01 februarie 2021, cauza nr.271/20 de către Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității în Drepturi. S-a încasat de la SA „Servicii Comunale Florești” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 100 de lei.

Instanța de fond, ținând cont că, faptul hărțuirii pe criteriul de opinie și apartenență politică la locul de muncă a fost stabilit prin decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității din 01 februarie 2021,

cauza 271/20, menținută prin hotărârea din 26 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și încheierea din 27 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a conchis că, cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă parțial cu încasarea de la SA „Servicii Comunale Florești” în beneficiul lui Alexei Voleanschi a prejudiciului moral în mărime de 25 000,00 lei.

Totodată, instanța de judecată a notat că, principiul reparării integrale a prejudiciului moral are un caracter relativ, în funcție de individ și de sensibilitatea acestuia. Legislația nu stabilește limite minime sau maxime ale cuantumului despăgubirii morale, instanța de judecată apreciind mărimea acesteia la intima convingere, în baza unei aprecieri conform principiului echității și a altor criterii.

La acest segment instanța de judecată a opinat că, estimarea de către reclamant a compensației pentru prejudiciul moral în mărime de 50 000,00 lei este exagerată, în lumina jurisprudenței R. Moldova, concluzionându-se satisfacerea parțială a acesteia în cuantum de 25 000,00 lei, sumă, ce reprezintă o justă despăgubire, atingându-și efectul compensatoriu pentru presiunile psiho-emoționale la care a fost supus reclamantul pe parcursul anilor 2019-2020, fără a reprezenta un venit nejustificat pentru Alexei Voleanschi.

Luând în considerație faptul că, Alexei Voleanschi a fost scutit de plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, instanța în temeiul art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă a dispus încasarea de la pârât în beneficiul statului a taxei de stat în mărime de 100,00 lei.

La 13 mai 2022, SA „Servicii Comunale Florești” a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 07 aprilie 2022 a Judecătorei Soroca, sediul Central, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă.

Prin decizia din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul declarat de către SA „Servicii Comunale Florești”, s-a modificat hotărârea din 07 aprilie 2022 a Judecătorei Soroca, sediul Central, prin micșorarea sumei prejudiciului moral încasat de la 25 000 de lei la suma de 5 000 de lei. În rest hotărârea s-a menținut fără modificări.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a relevat că instanța de fond corect a conchis referitor la constatarea încălcării în privința lui Alexei Voleanschi a prevederilor art.18 a Legii nr.121 din 25 mai 2012 privind asigurarea egalității, în rezultatul emiterii deciziei Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității din data de 01 februarie 2021 cauza nr.271/20 prin care s-a constatat că, faptele invocate și constatate reprezintă hărțuire pe criteriul de opinie și apartenență politică la locul de muncă, fapt ce îi dau dreptul, conform Legii, reclamantului să solicite prejudiciu moral.

Însă, instanța de apel a considerat că, cuantumul despăgubirii pentru prejudiciul moral acordat de instanța de fond pentru această încălcare este vădit disproporțional în raport cu circumstanțele stabilite la caz și compensațiile acordate de CtEDO pentru violări similare în jurisprudența sa recentă versus Republica Moldova.

Din acest motiv, instanța de apel a apreciat că la cazul din speță cuantumul compensației în sumă de 5 000 de lei va acoperi suferințele trăite de către reclamant, pe când cuantumul compensației acordate de către instanța de fond în sumă de 25 000 de lei este unul exagerat în raport cu prejudiciul moral suferit de către Alexei Voleanschi.

La 16 noiembrie 2022, Alexei Voleanschi a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului recurentul a indicat că, instanța de apel a judecat pricina imparțial și neobiectiv în partea soluționării pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral, cu derogare de la circumstanțele cauzei, nu a elucidat pe deplin, sub toate aspectele, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, a apreciat incorect situația de fapt și probele, pe care le-a administrat cu încălcarea prevederilor art. 130 din Codul de procedură civilă și a concluzionat greșit despre temeinicia pretențiilor invocate de către subsemnat parțial, respingându-le, în așa fel pronunțând o hotărâre neîntemeiată și nefondată.

A menționat că prejudiciul moral încasat de către prima instanță reprezintă o sumă minimă în raport cu presiunile de ordin psiho-emoțional la care a fost supus pe parcursul ultimilor ani, fiind într-o stare de luptă, stres și frustrare permanentă, provocată de administrația întreprinderii în raport cu activitatea sa.

Totodată a notat că instanța de apel nu s-a expus asupra cerinței de compensare a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 2 500 de lei suportate de ultimul, cu toate că a prezentat bonul de plată și contractul de asistență juridică acordată de avocat pe parcursul examinării cauzei.

Prin notificarea din 14 decembrie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa SA „Servicii Comunale Florești” copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 135).

Prin referința din 18 ianuarie 2023, SA „Servicii Comunale Florești” a solicitat respingerea recursului declarat de Alexei Voleanschi.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa participanților la proces, prin intermediul poștei electronice, copia deciziei contestate la 28 octombrie 2022 (f.d. 123), iar recurentului Alexei Voleanschi, prin intermediul oficiului poștal, la data de 31 octombrie 2022 (f.d.122), de către recurent fiind recepționată la data de 07 noiembrie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat (f.d. 124).

Astfel, recursul declarat la 16 noiembrie 2022 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți

la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Alexei Voleanschi nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevelopativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Alexei Voleanschi, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Alexei Voleanschi ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Alexei Voleanschi se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic